

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS¹

<i>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktos pastabos</i>	<i>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai</i>	<i>Viešojo sektoriaus subjekto pateikta informacija apie pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas dėl pasiūlymų įgyvendinimo</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
1.1. Neišsamus prijungimo sąlygų teisinis reguliavimas gali sudaryti sąlygas nepagrįstam ir pertekliniam prijungimo sąlygų nustatymui ir ESO darbuotojų diskrecijai nustatyti perteklinius techninius reikalavimus ir prijungimo paslaugų kainas be aiškaus pagrindimo.	ENERGETIKOS MINISTERIJAI: 1.1.1. Norminiuose teisės aktuose nurodyti informaciją, kuri turi būti pateikiama klientams išduodamos techninėse prijungimo sąlygose, įskaitant informaciją apie tinklo būklės įvertinimą, esamą techninę būklę, numatomas investicijas į tinklų rekonstrukciją ar plėtrą toje vietovėje ir trumpą informaciją apie pagrindinius techninius parametrus (pvz., linijos galingumas, įtampos lygis, transformatorinės galia), kurie pasikeis po klientui suteiktos paslaugos.		
	1.1.2 Tikslinti techninius reikalavimus tinklų plėtrai dėl gamybos ir vartojimo įrenginių prijungimo, kad išduodamos		

¹ Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą prašome pateikti STT ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.

	prijungimo sąlygos atitiktų proporcingumo principą ir būtų nustatytos atsižvelgiant į konkretų kliento poreikį bei prijungimo galia.		
	VERT: 1.1.3. Įpareigoti ESO viešai skelbti techninių sąlygų išduodamų teikiant skirtingas prijungimo paslaugas kriterijus, reikalavimus ir (ar) naudojamus algoritmus.		
	1.1.4. Įvertinti galimybę sukurti aiškesnį mechanizmą, leidžiantį klientams atgauti sumokėtą kainos dalį už techninėse sąlygose nurodytus tinklo plėtros sprendinius, kurie objektyviai viršijo jų poreikį.		
	1.1.5. Reguliariai vykdyti patikrinimus, siekiant nustatyti, ar ESO išduodamos prijungimo sąlygos su tinklų plėtra atitinka nustatytus reikalavimus ir yra optimalios ir proporcingos kliento poreikiams.		
	ESO: 1.1.6. Tobulinti prijungimo sąlygų peržiūros sistemą, kuri tikrintų prijungimo sąlygų tinklų plėtrai sąnaudų (išlaidų), pagrįstumą ir atitiktį reikalavimams.	Įgyvendinta. 2026-09-11 patvirtinta Elektros energijos Klientų prijungiamų prie skirstomųjų elektros tinklų prijungimo sąlygų rengimo proceso aprašo (įskaitant jo priedus), reglamentuojančio prijungimo sąlygų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir kontrolės	

		procesą, redakcija (papildomi pakeitimai atlikti 2026-10-08). Atlikti pakeitimai: 1. Sustiprinta prijungimo sąlygų rengimo, derinimo ir tvirtinimo kontrolė per atsakomybių matricas. Atnaujintuose 6 ir 8 prieduose detalizuotos prijungimo sąlygų rengimo, derinimo ir tvirtinimo atsakomybės, aiškiai atskiriant rengiančių, derinančių ir tvirtinančių darbuotojų funkcijas. 6 priede „Tinklų plėtros techninio skyriaus Elektros prijungimo sąlygų rengimo, derinimo ir tvirtinimo atsakomybių matrica“ nustatyti skirtingi derinimo ir tvirtinimo lygiai pagal prijungimo sprendinio sudėtingumą, planuojamos tinklų plėtros mastą ir preliminarų darbų vertę. Papildomai numatyti Tinklų technologijų skyriaus (TTS) ir Projektinių užduočių komandos (PUK) derinimai tais atvejais, kai prijungimo sprendiniui reikalinga reikšminga tinklo plėtra. 8 priede „Gamintojų, gaminančių vartotojų išankstinių ir prijungimo sąlygų rengimo, derinimo ir tvirtinimo atsakomybių matrica“ nustatyta, kad tais atvejais, kai prijungimui reikalinga vidutinės įtampos tinklo, transformatorių pastočių ar perdavimo tinklo plėtra, prijungimo sąlygos privalomai derinamos su TTS atstovu ir tvirtinamos atsakingo vadovo. Tokiu būdu sprendimai, galintys lemti reikšmingas tinklų plėtros sąnaudas,	
--	--	---	--

		papildomai įvertinami prieš jų patvirtinimą. 2. Įtvirtintas nepriklausomos kontrolės („keturių akių“) principas. 6 priede nustatyta, kad prijungimo sąlygoms, kurių įgyvendinimui numatoma elektros tinklų plėtra (naujų ar rekonstruojamų transformatorių pastočių, skirstomųjų punktų, 6-10 kV ar 35 kV tinklų įrengimas ar rekonstravimas) bei kitiems sudėtingesniems prijungimo sprendiniams, nustatytas papildomas nepriklausomas derinimas ir (ar) tvirtinimas. Tokiais atvejais techninius sprendinius ir su jais susijusias planuojamas tinklų plėtros sąnaudas papildomai tikrina jų nerengęs inžinierius, vyresnysis inžinierius, Tinklų technologijų skyriaus atstovas arba atsakingas vadovas pagal atsakomybių matricose nustatytą kompetenciją. Tokiu būdu išvengiama situacijų, kai techninius sprendinius ir su jais susijusias planuojamas tinklų plėtros sąnaudas patikrina tas pats darbuotojas, kuris juos rengė. Tai sustiprina techninių sprendinių ir sąnaudų pagrįstumo kontrolę. 3. Nustatytas papildomas techninių sprendinių derinimas tinklų plėtros atvejais. 6 priede nustatyta, kad prijungimo sąlygos papildomai derinamos su Tinklų technologijų skyriumi (TTS) ir Projektinių užduočių komanda (PUK), kai numatoma:	
--	--	---	--

		- naujų skirstomųjų punktų įrengimas arba rekonstravimas; - naujų transformatorių pastočių įrengimas arba rekonstravimas; - naujų 6-10 kV linijų įrengimas; - esamų 6-10 kV linijų pertvarkymas; - 35 kV tinklo plėtra ar rekonstrukcija; - kiti didesnės apimties tinklų plėtos sprendiniai. Šie papildomi derinimai užtikrina, kad planuojami techniniai sprendiniai ir jų sąnaudos būtų įvertinti kelių kompetencijų sričių specialistų. 4. Sustiprinta gamintojų ir gaminančių vartotojų prijungimo sąlygų kontrolė. 8 priedas (Gamintojų, gaminančių vartotojų išankstinių ir prijungimo sąlygų rengimo, derinimo, tvirtinimo atsakomybių matrica) nustato, kad tais atvejais, kai prijungimui reikalinga vidutinės įtampos tinklo, transformatorių pastočių arba perdavimo tinklo plėtra, prijungimo sąlygos privalomai derinamos su Tinklų strategijos ir vystymo tarnybos Tinklų technologijų skyriaus atstovu ir tvirtinamos atsakingo vadovo. Tokiu būdu sprendimai, sukeliantys reikšmingas tinklų plėtos sąnaudas, papildomai tikrinami prieš jų patvirtinimą. 5. Įdiegta vidinė kokybės kontrolės sistema. Į proceso aprašą įtrauktas naujas kontrolės elementas – 9 priedas – Vidinio parengtų prijungimo sąlygų patikrinimo (audito)	
--	--	--	--

		taisyklės. Šiame priede nustatyta vidinė parengtų prijungimo sąlygų kokybės kontrolė, kuri užtikrinama vykdant periodinius patikrinimus. Tai sudaro atskirą papildomą prevencinį mechanizmą, skirtą tikrinti, ar prijungimo sąlygose numatyti techniniai sprendiniai bei tinklų plėtros poreikiai yra pagrįsti ir atitinka nustatytus reikalavimus.	
	1.1.7 Užtikrinti, kad išduodant prijungimo sąlygas būtų pateikti išsamūs paaiškinimai ir individualių techninių sprendimų motyvai.	Igyvendinta. Nuo 2026-07-17 klientams sudaryta galimybė kreiptis dėl individualaus techninio sprendinio pagrįstumo paaiškinimo. Ši galimybė taip pat įtvirtinta 2026-10-08 Tinklų plėtros departamento vadovo sprendimu patvirtintame Elektros energijos Klientų prijungiamų prie skirstomųjų elektros tinklų prijungimo sąlygų rengimo proceso apraše kaip standartinė proceso dalis (4 lentelės 24 punktas), o prijungimo sąlygos rengiamos naudojant standartizuotus šablonus. Apie tokią galimybę informacija pateikiama kiekvienam klientui išduodant prijungimo sąlygas. Visuose prijungimo sąlygų šablonuose įtrauktas punktas: <i>„Kilus klausimų dėl prijungimo sąlygų techninio turinio ar individualaus techninio sprendinio paaiškinimo, susisieki</i> <i>te internetu</i> https://www.eso.lt/apie-mus-susisieki-te-4117“ Pateikiama nuoroda į ESO kontaktų puslapį, per kurį klientai gali pateikti	

		užklausa dėl techninio sprendinio paaiškinimo. Ši informacija viešai prieinama ir ESO interneto svetainėje (Pradžia→Apie mus→Susisiekite internetu Susisiekite internetu ESO - Energijos skirstymo operatorius). Taip užtikrinama, kad kiekvienas klientas, gavęs prijungimo sąlygas, būtų informuotas apie galimybę gauti individualų techninio sprendinio pagrindimą.	
	1.1.8 Parengti išduotų prijungimo sąlygų tinklų plėtrai, rekonstravimui klientams pagrįstumo ir ESO darbuotojų pareigų vykdymo jas išduodant patikrinimus tvarką ir periodiškai atlikti tokius patikrinimus.	Įgyvendinta. Į Elektros energijos Klientų prijungiamų prie skirstomųjų elektros tinklų prijungimo sąlygų rengimo proceso aprašą įtrauktas naujas kontrolės elementas – 9 priedas – Vidinio parengtų prijungimo sąlygų patikrinimo (audito) taisyklės. Šiame priede nustatyta vidinė parengtų prijungimo sąlygų, įskaitant ESO darbuotojų pareigų vykdymo jas išduodant, kokybės kontrolę, kuri užtikrinama vykdant periodinius patikrinimus. Tai sudaro atskirą papildomą prevencinį mechanizmą, skirtą tikrinti, ar prijungimo sąlygose numatyti techniniai sprendiniai bei tinklų plėtos poreikiai yra pagrįsti ir atitinka nustatytus reikalavimus. Šiose Vidinio parengtų prijungimo sąlygų patikrinimo (audito) taisyklės nustatyta patikrinimų (auditų) apimtis, atrankos kriterijai, vykdymo periodiškumas, tikrinami aspektai bei	

		atsakingi vykdytojai. Numatyta kas ketvirtį tikrinti ne mažiau kaip 3 proc. parengtų prijungimo sąlygų (arba ne mažiau kaip 100 vnt.), vertinant techninių sprendimų pagrįstumą, tinklų plėtos sąnaudų atitiktį priimtiems sprendimams ir teisės aktų reikalavimams. Taip pat, atlikti I ir II ketvirčio vidiniai prijungimo sąlygų proceso patikrinimai, kurių metu identifikuotos tobulintinos sritys ir pateiktos rekomendacijos dėl dokumentų kontrolės, sąmatų rengimo bei atsakomybių matricos atnaujinimo.	
	1.1.9. Apibendrinti ir viešai skelbti pagrindinius bendrus sprendimų, išduodant prijungimo sąlygas, priėmimo kriterijus ir reikalavimus bei naudojamus algoritmus juos klasifikuojant pagal teikiamų prijungimo paslaugų rūšis.	Igyvendinta. Nuo 2026-10-01 ESO interneto svetainės skiltyje Ataskaitos ir dokumentai (kelias: Pradžia → Apie mus → Ataskaitos ir dokumentai) viešai skelbiama apibendrinta informacija apie prijungimo sąlygų rengimo procesą, pagrindinius sprendimų priėmimo kriterijus, taikomus techninius reikalavimus, prijungimo galimybių vertinimo principus bei teisės aktus, kuriais vadovaujamasi nustatant techninius reikalavimus, taip didinant prijungimo sąlygų išdavimo proceso skaidrumą ir sprendimų pagrįstumo aiškumą. Informacija pateikiama vadovaujantis Viešai skelbiamos informacijos tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2019 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu	

		Nr. O3E-296, 13 punktu (redakcija, įsigaliojusi 2026 m. spalio 1 d.).	
1.2. Laisvų naudoti ir generuoti galių rezervavimo sistema ir nevienodas galių rezervavimo skirtingoms prijungimo paslaugoms teikti teisinis reguliavimas sudaro sąlygas klientų piktnaudžiavimui, kai klientai gali rezervuoti perteklines galias, dirbtinai sumažinti tinklo prieinamumą ir apriboti kitų klientų galimybes gauti prijungimo paslaugą be tinklo plėtros. Tokia perteklinių galių rezervavimo praktika gali nepagrįstai sukurti tinklo plėtros poreikį, kurio kaštai gali būti perkelti kitiems vartotojams. Šios reguliavimo ir praktikos spragos didina korupcijos riziką ESO rezervuojant perteklines galias ir neskatina klientų atsakingai bei realiai vertinti rezervuojamos galios poreikį ir racionaliau rezervuoti tik reikalingas galias.	ENERGETIKOS MINISTERIJAI: 1.2.1. Užtikrinti kaip galima panašesnius leistinos naudoti ir leistinos generuoti galios tinkle neatlygintino rezervavimo trukmės terminus.		

	1.2.2. Skatinant racionalų galios rezervavimą ir naudojimą, nustatyti optimalų neapmokestinamą galios dydį prijungimo paslaugų klientams ir (ar) jų grupėms ir įvesti galios mokestį ir (ar) galios dedamąją klientams rezervuojant galią, viršijančią neapmokestinamą galios dydį.		
	VERT: 1.2.3. Užtikrinti prijungimo paslaugų kainų diferencijavimo metodikos pakeitimus dėl galios mokesčio ir (ar) galios dedamosios nustatymo prijungimo paslaugų įkainiuose.		
	ESO: 1.2.4. Imtis veiksmų ir papildomos viešinimo informacinės kampanijos, skatinant klientus pagal jų planuojamų naudoti įrenginių specifikacijas realiai įvertinti galios poreikius ir sudaryti sąlygas klientams realistiškai įsivertinti reikalingą galią prieš teikiant paraišką, siekiant mažinti perteklinių galios rezervacijų skaičių.	Igyvendinta. Siekiant sudaryti sąlygas klientams realistiškiau įsivertinti reikalingą elektros galią prieš teikiant paraišką, naujo prijungimo ir galios didinimo skaičiuoklėse (Elektros įvedimo, galios didinimo skaičiuoklė (2026 m.) ESO - Energijos skirstymo operatorius) bei ESO savitarnoje įdiegtas funkcionalumas, pagal kliento nurodytus planuojamus naudoti elektros įrenginius pateikiantis rekomenduojamą leistinos naudoti galios dydį. Pavyzdžiui, klientui nurodžius, kad objekte planuojama įrengti elektromobilio įkrovimo stotelę, sistema automatiškai įvertina papildomą galios poreikį ir pateikia rekomendaciją.	

		Taip pat ESO interneto svetainėje paskelbta informacija apie rekomenduojamus galios dydžius ir jų pasirinkimo principus, padedanti klientams priimti pagrįstus sprendimus dėl reikalingos galios dar prieš teikiant paraišką (tiesioginė nuoroda: Elektros įvedimo ir galios didinimo paslaugos kaina ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia→ Namams→ Elektra→ Tarifų planai, kainos, atsiskaitymas→Elektros įvedimo ir galios didinimo paslaugos kaina). Šios priemonės prisideda prie racionalesnio tinklo galių rezervavimo ir perteklinių galios rezervacijų mažinimo.	
1.3. Prijungimo paslaugų kainų apskaičiavimo teisinis reguliavimas ir kainos nustatymo pagal faktines ESO sąnaudas (išlaidas) kainodara yra ydinga, sudaro sąlygas ESO perskaičiuoti prijungimo paslaugų kainas, kurios iš anksto nėra žinomos klientui, todėl kelia susitarimų, teikiant prijungimo paslaugas, riziką. Tokia praktika suteikia ESO darbuotojams plačią diskreciją apskaičiuoti ar	ENERGETIKOS MINISTERIJAI: 1.3.1. Tobulinti prijungimo paslaugų kainodarą suteikiant teisę VERT įvertinti, peržiūrėti ir konsoliduoti visų prijungimo paslaugų kainodarą, užtikrinant, kad visiems tipinių prijungimo paslaugų teikimo atvejais, išskyrus atskiras objektyviai ir aiškiai apibrėžtas verslo klientų ir kitų netipinių klientų grupes, būtų taikomos vienodos diferencijavimo sąlygos už prijungimo paslaugas.		

perskaičiuoti paslaugų kainas nesant kliento kaltės, didina interesų įtakos ir konflikto tikimybę, gali pažeisti vartotojų teises bei skaidraus energetikos sektoriaus principus, silpninti pasitikėjimą ESO, reguliuojančiomis institucijomis ir valstybės energetikos politika.			
	VERT: 1.3.2. Įvertinti ir peržiūrėti visų prijungimo paslaugų kainodarą, užtikrinant vienodas sąlygas kiekvienai prijungimo paslaugai, kai klientus galima identifikuoti pagal vienodus principus, išskyrus aiškiai apibrėžtas atskiras verslo klientų ir kitų netipinių klientų grupes, kuriems individualiai reikalinga tinklo plėtra, įvertinus kryžminio finansavimo ir neadekvačių ESO investicijų kaštų riziką.		
	1.3.3. Tobulinti kainos (įmokos) už paslaugas perskaičiavimo kriterijus ir sąlygas, leidžiančius ESO prijungimo paslaugos kainą perskaičiuoti tik paaiškėjus naujoms techninėms tinklo aplinkybėms, kurių objektyviai nebuvo sudarant sutartį, taip pat		

	dėl kliento kaltės (pavyzdžiui, paslaugos teikimo metu pažeisti sutartyje nustatyti kliento įsipareigojimai ir dėl to pasikeitė ESO paslaugos teikimo kaštai), o tais atvejais kai buvo sudaryta atskira verslo klientų prijungimo paslaugos teikimo sutartis su netipiniais klientais - paaiškėjus joje numatytoms papildomoms kainų perskaičiavimo aplinkybėms.		
	1.3.4. Užtikrinti, kad ESO pateiktą informaciją dėl paslaugos teikimo sutartyje nurodytos kainos perskaičiavimo raštu, nurodant klientams teisinį perskaičiavimo pagrindą ir faktines jo perskaičiavimo priežastis ir aplinkybes.		
	ESO: 1.3.5. Tobulinti vidinę kainų perskaičiavimo kontrolės sistemą, siekiant kuo tiksliau apskaičiuoti paslaugos kainą, kuri kiek galima daugiau sumažintų vienašališkus kainos perskaičiavimus.	Įgyvendinta. Vieningi vertinimo kriterijai bei sprendimų priėmimo principai, užtikrinantys nuoseklų analogiškų situacijų vertinimą ir mažinantys skirtingo interpretavimo riziką yra įtvirtinti Naujų klientų prijungimo prie operatoriaus tinklų ir įrenginių iškėlimo įmokų perskaičiavimo proceso aprašo 1 priede (Prijungimo įmokų perskaičiavimo instrukcija), kuria vadovaujamasi vertinant perskaičiavimo atvejus ir tikrinant perskaičiavimo teisingumą.	

		Taip pat sustiprintos vidinės kontrolės priemonės: įdiegtas ir praktikoje taikomas papildomas įrašomų priemokų sumų tvirtinimas („keturių akių“ principas), kai projekto vadovo įvesta priemokos suma prieš kliento informavimą turi būti įvertinta ir patvirtinta komandos vadovo, o klientų informavimo procesai automatizuoti taip, kad informacija klientui būtų siunčiama tik patvirtinus įvestus duomenis. Be to, stiprinta darbuotojų kompetencija sąmatų rengimo srityje (2026 m. balandžio ir spalio mėnesiais surengti mokymai) reguliariai kalibruojamos naudojamos skaičiuoklės bei atskirtos prijungimo sąlygų ir sutarčių rengimo atsakomybės priskiriant jas skirtingiems padaliniams. Šios priemonės stiprina vidinę kontrolės sistemą, mažina klaidų tikimybę apskaičiuojant prijungimo paslaugos kainą ir prisideda prie vienašališkų kainos perskaičiavimų poreikio mažinimo.	
	1.3.6. VERT nustačius prijungimo paslaugos įkainius, juos paskelbti ESO interneto svetainėje, įdiegti prijungimo paslaugų kainų skaičiuoklėse ar sudaryti kitas sąlygas ir galimybes visiems tipinių prijungimo paslaugų klientams	Įgyvendinta. 1. Naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklėse yra galimybė klientams apskaičiuoti prijungimo įmoką pagal VERT patvirtintus įkainius. Skaičiuoklę galima rasti čia. 2. Nuo 2026-05-29 ESO savitarnoje, pildant paraišką, kai prijungimo kaina	

	gauti informaciją apie paslaugos kainą neteikiant paraiškos.	apskaičiuojama pagal VERT patvirtintus įkainius, klientams pateikiama preliminarinė informacija apie numatomą prijungimo paslaugos kainą dar prieš pateikiant paraišką. 3. Siekiant didinti kainodaros skaidrumą ir informacijos prieinamumą klientams, ESO interneto svetainėje paskelbti dažniausiai atliekamų darbų preliminarūs įkainiai apie elektros įrenginių perkėlimo (rekonstrukcijos) darbus (Elektros įrenginių perkėlimas ESO - Energijos skirstymo operatorius). 4. VERT patvirtinti prijungimo įkainiai paskelbti čia (pateikiama nuoroda į VERT paskelbtą informaciją: „Su įkainiais kviečiame susipažinti čia.“). 5. ESO interneto svetainėje pateikiama informacija apie leistinos naudoti galios mažinimą (nuoroda: Galios mažinimas ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia → Verslui → Elektra → Galios keitimas → Galios mažinimas). Pateikiama įmokos apskaičiavimo formulė bei nurodoma, kad tam tikrais atvejais galios mažinimas yra nemokamas (t. y. aiškiai nurodyti tipiniai atvejai, kai paslaugos kaina aiški iš anksto ir yra 0 Eur). Taip klientams sudarytos papildomos galimybės įsivertinti galimas paslaugų sąnaudas prieš pateikiant paraišką.	
--	---	--	--

		Papildomai pažymėtina, kad tais atvejais, kai prijungimo kaina skaičiuojama pagal ESO sąnaudas (faktines išlaidas), o ne pagal VERT įkainį, vadovaujantis galiojančiu reglamentavimu, nėra objektyvių galimybių iki paraiškos pateikimo ar paraiškos stadijoje pateikti tikslų numatomų faktinių išlaidų dydį neįvertinus ir nenumačius konkrečių techninių sprendinių (toks vertinimas yra daromas tik projektavimo metu). Atitinkamai aukščiau nurodomos priemonės, kurios sudaro sąlygas tipinių prijungimo paslaugų klientams kiek įmanoma anksčiau gauti informaciją. Kiti nei aukščiau nurodyti atvejai nėra tipiniai ir pagal galiojantį reglamentavimą nėra objektyvių galimybių iki paraiškos pateikimo nurodyti tikslią ar tipinę prijungimo kainą.	
	1.3.7. Reguliariai skelbti ataskaitas apie kainų perskaičiavimo atvejus ir pagrindus.	Igyvendinta. Kiekvienais metais po ataskaitinių metų uždarymo per 30 k. d. ESO skelbs ataskaitą apie perskaičiavimo atvejus ir apibendrintas perskaičiavimo priežastis, bei perskaičiuotos prijungimo sumos procentinį nuokrypį nuo preliminarios prijungimo kainos. Bus nurodoma, kiek atvejų (proc.) galutinė suma sumažėjo ir kiek padidėjo lyginant su preliminarą apskaičiuota prijungimo kaina. Pirmąjį kartą ši informacija paskelbta 2026-01-30. ataskaita-apie-kainu-perskaiciavimo-atvejus-ir-pagrindus.pdf	

2. Kitos antikorupcinės pastabos

2.1. Galiojantis teisinis reguliavimas ir ribotas ESO viešinamos techninės informacijos apie prijungimo paslaugų galimybes ir sąlygas prijungimo paslaugų klientams prieinamumas, sudėtingas jos naudojimas bei jų neaiškumas, taip pat galiojančio teisinio reglamentavimo ribotos ESO skaičiuoklės galimybės nesudaro vienu, skaidrių ir sąžiningų sąlygų visiems prijungimo paslaugų klientams gauti kuo tikslesnę informaciją apie ESO paslaugos kainą.	ESO: 2.1.1. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, tobulinti ESO naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklių funkcionalumą, sudarant galimybę visiems potencialiems klientams, išskyrus verslo klientus, kuriems reikalinga individuali tinklo plėtra, gauti objektyviai apskaičiuotą preliminarą kainą. Nesant galimybės apskaičiuoti preliminaros prijungimo paslaugos kainos, užtikrinti, kad visiems potencialiems klientams, būtų suteikta kaip galima tikslesnė informacija apie preliminarą paslaugos kainą pagal objekto geografinę vietovę be paraiškos pateikimo, nurodant galimą paklaidą ir kitas faktines kainos pasikeitimą lemiančias aplinkybes.	Igyvendinta. Pažymėtina, kad tais atvejais, kai prijungimo kaina skaičiuojama pagal ESO sąnaudas (faktines išlaidas), o ne pagal VERT įkainį, vadovaujantis galiojančiu reglamentavimu, nėra objektyvių galimybių paraiškos stadijoje pateikti tikslų numatomų faktinių išlaidų dydį neįvertinus ir nenumačius konkrečių techninių sprendinių (toks vertinimas yra daromas tik projektavimo metu). Atitinkamai žemiau pateikiamos priemonės gauti informaciją apie preliminarą paslaugos kainą be paraiškos pateikimo. 1. Naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklėse yra galimybė klientams apskaičiuoti prijungimo įmoką pagal VERT patvirtintus įkainius. Skaičiuoklę galima rasti čia. 2. Nuo 2026-05-29 ESO savitarnoje, pildant paraišką, kai prijungimo kaina apskaičiuojama pagal VERT patvirtintus įkainius, klientams pateikiama preliminarinė informacija apie numatomą prijungimo paslaugos kainą dar prieš pateikiant paraišką. 3. Siekiant didinti kainodaros skaidrumą ir informacijos prieinamumą klientams, ESO interneto svetainėje paskelbti dažniausiai atliekamų darbų preliminarūs	
--	---	---	--

		įkainiai apie elektros įrenginių perkėlimo (rekonstrukcijos) darbus (Elektros įrenginių perkėlimas ESO - Energijos skirstymo operatorius). 4. ESO interneto svetainėje pateikiama informacija apie leistinos naudoti galios mažinimą (nuoroda: Galios mažinimas ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia → Verslui → Elektra → Galios keitimas → Galios mažinimas). Pateikiama įmokos apskaičiavimo formulė bei nurodoma, kad tam tikrais atvejais galios mažinimas yra nemokamas (t. y. aiškiai nurodyti tipiniai atvejai, kai paslaugos kaina aiški iš anksto ir yra 0 Eur). Taip klientams sudarytos papildomos galimybės įsivertinti galimas paslaugų sąnaudas prieš pateikiant paraišką.	
	2.1.2. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, sukurti atskiras kaip galima tikslesnes gaminančių vartotojų ir gamintojų prijungimo paslaugų kainų skaičiuokles teikiant prijungimo paslaugas. Nesant galimybės apskaičiuoti preliminarios prijungimo paslaugos kainos, užtikrinti, kad visiems potencialiems klientams, būtų suteikta informacija apie preliminarą paslaugos kainą pagal objekto geografinę vietovę	Igyvendinta. Pažymėtina, kad tais atvejais, kai prijungimo kaina skaičiuojama pagal ESO sąnaudas (faktines išlaidas), o ne pagal VERT įkainį, vadovaujantis galiojančiu reglamentavimu, nėra objektyvių galimybių paraiškos stadijoje pateikti tikslų numatomų faktinių išlaidų dydį neįvertinus ir nenumačius konkrečių techninių sprendinių (toks vertinimas yra daromas tik projektavimo metu). Klientams, kuriems prijungimo paslaugos kaina apskaičiuojama pagal faktines	

	be paraiškos pateikimo, nurodant galimą paklaidą ir kitas faktines kainos pasikeitimą lemiančias aplinkybes.	išlaidas, sudaryta galimybė skaitmeninėmis priemonėmis savarankiškai įsivertinti prijungimo paslaugų teikimo galimybes pagal geografinę vietovę. ESO interneto svetainėje viešai skelbiama informacija apie saulės elektrinių prijungimo galimybes (nuoroda: Saulės elektrinės prijungimo galimybės ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia→ Namams→ Gaminantis vartotojas→ Saulės elektrinės prijungimo galimybės) bei reguliariai atnaujinamas tinklo laisvų pralaidumų žemėlapis (nuoroda: Tinklo laisvų pralaidumų žemėlapis gamintojų prijungimui ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia→ Verslui→Atsinaujinanti energetika→ Tinklo laisvų pralaidumų žemėlapis gamintojų prijungimui), leidžiantis įvertinti esamus tinklo pajėgumus skirtingose teritorijose. Papildomai ESO interneto svetainėje (nuorodos: Įrengiantiems naują elektrinę objekte ESO - Energijos skirstymo operatorius / Įrengiantiems naują elektrinę su naujai prijungiamu objektu ESO - Energijos skirstymo operatorius / Didinantiems esamo įvado galią ir esamos elektrinės atidavimą į tinklą ESO - Energijos skirstymo operatorius) pateikiama informacija apie pagrindinius prijungimo kainą lemiančius veiksnius.	
--	---	--	--

		Klientams paaiškinama, kad prijungimo kaina gali reikšmingai skirtis priklausomai nuo konkrečioje vietovėje reikalingos tinklo plėtos apimties, pralaidumų prieinamumo bei būtinų techninių sprendinių. Taip pat nurodoma, kad žemos įtampos tinklo plėtos kaštai gali svyruoti nuo kelių šimtų iki kelių dešimčių tūkstančių eurų, o vidutinės įtampos tinklo ar transformatorių pastočių plėtos atvejais gali būti reikalingos gerokai didesnės investicijos. Kartu aiškiai pažymima, kad ši informacija yra orientacinio pobūdžio, o tikslios prijungimo sąlygos ir faktinės prijungimo sąnaudos nustatomos tik atlikus individualų objekto inžinerinį vertinimą pateikus paraišką. Ši informacija sudaro sąlygas klientams prieš teikiant paraišką įvertinti potencialias prijungimo galimybes ir tinklo apribojimus konkrečioje vietovėje.	
	2.1.3. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, paskelbti aiškias kainų skaičiuoklės naudojimo instrukcijas ESO interneto svetainėje, nurodant prijungimo paslaugas, kokius duomenis skaičiuoklė naudoja ir kaip apskaičiuojama kaina, kokia galima paklaida ir kitas faktines	Igyvendinta. ESO interneto svetainei parengtos aiškios kainų skaičiuoklės naudojimo instrukcijos. Jose nurodyta, kad skaičiuoklė skirta preliminariai apskaičiuoti naujo elektros įvedimo ir esamos elektros galios didinimo paslaugų kainą, apibrėžtos jos taikymo ribos ir nurodyti atvejai, kai kaina nustatoma	

	kainos pasikeitimą lemiančias aplinkybes.	individualiai. Taip pat išvardyti skaičiavimui naudojami duomenys, pateikti naudojimosi skaičiuokle žingsniai, kainos apskaičiavimo formulė ir praktinis skaičiavimo pavyzdys. Papildomai aprašytos kompensavimo sąlygos, galima kainos paklaida ir faktinės aplinkybės, dėl kurių galutinė prijungimo įmoka gali pasikeisti, įskaitant pateiktų duomenų, apskaitos vietas, prijungimo taško, atstumo ar techninio sprendinio patikslinimą, VERT įkainių pasikeitimą, kompensacijai reikalingų dokumentų pateikimą, kliento organizuojamus projektavimo darbus ir papildomų paslaugų užsakymą. Taip klientams sudarytos galimybės aiškiau suprasti skaičiuoklės veikimo principą, tinkamai ja naudotis ir dar prieš pateikiant paraišką įsivertinti preliminarį prijungimo paslaugos kainą bei galimas jos pasikeitimo priežastis. Nuoroda: Elektros įvedimo ir galios didinimo paslaugos kaina ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia→ Namams→Elektra→Tarifų planai, kainos, atsiskaitymas→Elektros įvedimo ir galios didinimo paslaugos kaina.	
	2.1.4. Skaitmenizuoti prijungimo paslaugų preliminarinių prijungimo paslaugų kainų apskaičiavimo procesą, įtraukiant į skaičiuokles reguliariai atnaujinamą	Įgyvendinta. Kai prijungimo kaina apskaičiuojama pagal VERT patvirtintus įkainius, prijungimo kainos apskaičiavimas yra visiškai skaitmenizuotas:	

	informaciją apie tinklo pajėgumus ir prijungimo paslaugų teikimo galimybes pagal geografinę vietovę.	- Naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklėse yra galimybė klientams apskaičiuoti prijungimo įmoką pagal VERT patvirtintus įkainius. Skaičiuoklę galima rasti čia. - Nuo 2026-05-29 ESO savitarnoje, pildant paraišką, kai prijungimo kaina apskaičiuojama pagal VERT patvirtintus įkainius, klientams pateikiama preliminarinė informacija apie numatomą prijungimo paslaugos kainą dar prieš pateikiant paraišką. Kai prijungimo kaina apskaičiuojama pagal faktines išlaidas: - Klientams sudaryta galimybė skaitmeninėmis priemonėmis savarankiškai įsivertinti prijungimo paslaugų teikimo galimybes pagal geografinę vietovę. ESO interneto svetainėje viešai skelbiama informacija apie saulės elektrinių prijungimo galimybes (Nuoroda: Saulės elektrinės prijungimo galimybės ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia→Namams→Gaminantis vartotojas→Saulės elektrinės prijungimo galimybės) bei reguliariai atnaujinamas tinklo laisvų pralaidumų žemėlapis (Nuoroda: Tinklo laisvų pralaidumų žemėlapis gamintojų prijungimui ESO - Energijos skirstymo operatorius, kelias: Pradžia→	
--	---	---	--

		Verslui→Atsinaujanti energetika→ Tinklo laisvų pralaidumų žemėlapis gamintojų prijungimui), leidžiantis įvertinti esamus tinklo pajėgumus skirtingose teritorijose. - ESO interneto svetainėje (Irengiantiems naują elektrinę objekte ESO - Energijos skirstymo operatorius / Irengiantiems naują elektrinę su naujai prijungiamu objektu ESO - Energijos skirstymo operatorius / Didinantiems esamo įvado galią ir esamos elektrinės atidavimą į tinklą ESO - Energijos skirstymo operatorius) pateikiama informacija apie pagrindinius prijungimo kainą lemiančius veiksnius. Klientams paaiškinama, kad prijungimo kaina gali reikšmingai skirtis priklausomai nuo konkrečioje vietovėje reikalingos tinklo plėtros apimties, pralaidumų prieinamumo bei būtinų techninių sprendinių. Taip pat nurodoma, kad žemos įtampos tinklo plėtros kaštai gali svyruoti nuo kelių šimtų iki kelių dešimčių tūkstančių eurų, o vidutinės įtampos tinklo ar transformatorių pastočių plėtros atvejais gali būti reikalingos gerokai didesnės investicijos. Kartu aiškiai pažymima, kad ši informacija yra orientacinio pobūdžio, o tikslios prijungimo sąlygos ir faktinės prijungimo sąnaudos nustatomos tik atlikus individualų objekto inžinerinį vertinimą pateikus paraišką.	
--	--	---	--

		Ši informacija sudaro sąlygas klientams prieš teikiant paraišką įvertinti potencialias prijungimo galimybes ir tinklo apribojimus konkrečioje vietovėje. Papildomai pažymėtina, kad tais atvejais, kai prijungimo kaina skaičiuojama pagal ESO sąnaudas (faktines išlaidas), vadovaujantis galiojančiu reglamentavimu, nėra objektyvių galimybių iki paraiškos pateikimo ar paraiškos stadijoje pateikti tikslų numatomų faktinių išlaidų dydį neįvertinus ir nenumačius konkrečių techninių sprendinių (toks vertinimas yra daromas tik projektavimo metu).	
2.2. ESO ne visais atvejais užtikrina veiksmingą privačių interesų valdymą ir kontrolę. Nustatyta atvejų, kai ESO darbuotojai nedeklaruoja arba deklaruoja netinkamai savo privačius interesus su ESO rangovais, taip pat neinformuoja savo tiesioginių vadovų ir dalyvauja derinant prijungimo sąlygas, kai rangos darbus atlieka ESO žinomi su darbuotojais susiję ESO rangovai. Tokiu būdu ESO darbuotojai gali būti šališki ir siekti naudos	ESO: 2.2.1. Atlikti šiame skirsnyje nurodytų prijungimo paslaugų teikimo atvejų patikrinimą, nustačius pažeidimus, informuoti STT ir kitas atsakingas institucijas.	Įgyvendinta. Nuodugniai įvertinti KRA metu nustatyti atvejai dėl 3 darbuotojų privataus intereso. Vertinimo metu pažeidimų nenustatyta. Nurodyti darbuotojai nepriėmė sprendimų būdami interesų konflikte. Darbuotojai atnaujino savo privačių interesų deklaracijas. Darbuotojas, kurio privatus interesas yra didelėse rangovinėse įmonėse, pateikė nusišalinimą nuo bet kokių sprendimų, susijusių su tomis įmonėmis. Jam pateikta rekomendacija. Atliekant korupcijos rizikos analizės išvadoje nurodytų atvejų vertinimą, nenustatyta, kad minėtų asmenų dalyvavimas derinant prisijungimo sąlygas (priimant sprendimus) darė įtaką sąlygų apimtims ir kainoms.	

priimant sprendimus. Nesiėmus papildomų interesų kontrolės priemonių, didėja ESO nepotizmo, darbuotojų favoritizmo, piktnaudžiavimo, galimų neskaidrių susitarimų, žalos ESO, klientams ir viešiesiems interesams rizika, mažėja pasitikėjimas ESO veikla.			
	2.2.2. Tobulinti ESO darbuotojų privačių interesų kontrolės sistemą, siekiant laiku identifikuoti galimus interesų konfliktus ir jų regimybes ir užtikrinant, kad ESO atliktų planinius (bent kartą per metus) ESO darbuotojų deklaruotų duomenų patikrinimus, siekiant patikrinti dalies ESO darbuotojų faktinius ryšius su ESO rangovais ir klientais.	Įgyvendinta. 1. Nuo 2025-06-02 perimta privačių interesų deklaracijų kontrolė iš UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“. Privačių interesų deklaravimo kontrolei skiriama daugiau žmogiškojo resurso. 2. Veikiame proaktyviai. Atliekamas nuolatinis ir detalus deklaracijoje pateiktų duomenų vertinimas. Kontroles ir patikrinimus detaliai fiksuojame sistemoje. Išankstinės rekomendacijos teikiamos, ne tik pasikeitus deklaracijai, bet ir darbuotojui įsidarbinus ar pakeitus pareigas, nustačius privatų interesą. 3. Nuo 2025-11-03 pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas su Valstybine tarnybinės etikos komisija, kuriuo pagrindu turime galimybę sutikrinti duomenis darbuotojų deklaruojančių privačius interesus PINREG sistemoje su kitais registrais.	

		4. 2025 metų spalio mėnesį įvyko privalomi antikorupciniai mokymai visiems darbuotojams. Viena iš temų buvo privačių interesų deklaravimas ir nusišalinimas. 2026 metais įvyko privalomi antikorupciniai mokymai visiems darbuotojams. 5. Parengtos tikslinės atmintinės su praktiniais pavyzdžiais prijungimo sąlygas rengiantiems darbuotojams, kuriose bus nurodoma, kur ir kaip gali pasireikšti interesų konfliktas jų veikloje. 6. Per 2026 metų pirmą pusmetį atlikome tikslinius mokymus sąlygas rengiantiems darbuotojams. 7. Sukurtas automatizuotas įrankis, kuris nuolat gretina ESO darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenis su Naujo vartotojo programos įrašais, siekiant nustatyti galimas darbuotojų sąsajas su ESO klientais. 8. Siekiant užtikrinti deklaracijose pateikiamų duomenų aktualumą, darbuotojams periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per metus, siunčiami priminimai jas peržiūrėti ir atnaujinti, tikrinami deklaracijų atnaujinimo rezultatai 2026 m. I ketvirtį priminimai išsiųsti visiems ESO darbuotojams, patikrinta, kurie darbuotojai deklaracijas atnaujino, o jų neatnaujinę darbuotojai papildomai informuoti individualiai. 9. Atliktas planinis visų ESO darbuotojų deklaracijų patikrinimas. Iš viso patikrinta	
--	--	--	--

		apie 2 900 deklaracijų. Nustačius galimas interesų konflikto ar jo regimybės rizikas, aplinkybės vertintos individualiai, o darbuotojams teiktos Verslo saugos rekomendacijos. Faktinių interesų konfliktų nenustatyta. Kontrolės rezultatai ir atlikti veiksmai užfiksuoti vidinėje JIRA sistemoje. 10. AB „Ignitis grupė“ mastu atnaujinta vidinė privačių interesų deklaravimo sistema, įdiegiant vadovų informavimo ir rekomendacijų teikimo funkcionalumus. Rengiamame Grupės privačių interesų deklaravimo, interesų konfliktų valdymo ir nu(si)šalinimo taisyklių projekte numatytas atskiras priežiūros ir kontrolės skyrius. Jame nustatytas trijų gynybos linijų modelis, kontrolės funkcijos ir atsakomybės, rizika grįsta deklaracijų stebėseną ir patikra, rekomendacijų teikimas bei kontrolės rezultatų dokumentavimas ir panaudojimas procesui tobulinti. Planinės kontrolės priemonės ir jų periodiškumas bus nustatomi metiniuose veiksmų planuose ar kituose patvirtintuose dokumentuose, atsižvelgiant į nustatytas rizikas ir ankstesnių patikrų rezultatus. Taisyklės numatoma patvirtinti 2026 m. IV ketvirtį.	
3. Kitos pastabos			
-			